

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за даване на образователна и научна степен

„доктор“ по научна специалност: 01.08.01 Физическа география и ландшафтознание в професионално направление 4.4. Науки за Земята

Автор на дисертационен труд – АТАНАС ВАЛЕРИЕВ КИТЕВ, редовен докторант в Секция „ГИС“, Департамент География на НИГГГ - БАН

Тема на дисертационния труд: „**КАРТОГРАФИРАНЕ И ОЦЕНКА НА ЛАНДШАФТИТЕ С ПРИРОДОЗАЩИТНА СТОЙНОСТ В ЮЖЕН ПИРИН И СЛАВЯНКА С ИЗПОЛЗВАНЕ НА ДАННИ ОТ ДИСТАНЦИОННИ ИЗСЛЕДВАНИЯ**“

Рецензент: доц. д-р Александър Тодоров Сарафов, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, Геолого – географски факултет, Ръководител катедра „Ландшафтознание и опазване на природната среда“

Настоящето становище изготвих по силата на Заповед № 01-86/09.05.2017 г. на Директора на НИГГГ – БАН и Протокол от първо заседание на Научното жури № 1/15.05.2017 г.

Представеният дисертационен труд е посветен на пространствен анализ и детайлно класифициране на ландшафти с природозашитна стойност чрез използването на геореферирани тематични данни в цифров вид, налагани върху достъпни сателитни и ортофото изображения. Актуална и значима тема, изследвана и с богат методически ландшафтен, ландшафтно-геохимически и картографски апарат. Разнообразният природоресурсен потенциал на планинска територия под защита, чувствителна към нарастващ антропогенен натиск и възможността за първи път да се завърши ландшафтно изследване на Южен Пирин и Северна (Българската) Славянка, доосновава избора.

За постигането на тази цел са поставени 4 основни задачи, реализирани и представящи на четири таксономични нива ландшафтното разнообразие, върху карти в края на изследването.

В методологичен план са изяснени основополагащите понятия земно покритие, земеползване, визуална интерпретация на сателитни и ортофото изображения, геохимични кофициенти, морфологичен анализ на растерни изображения на база рефериране публикации и са представени материалът и методиката на изследване. В т. 1.7 е аргументиран изборът на специализирано софтуерно разширение LFT v 2.0 на ArcGIS за количествено определяне фрагментацията на слабо антропогенизиирани ландшафти.

Предложена и осъществена е добре осмислена схема на изследване. Изучеността на района е разгледана покомпонентно като са разгледани климатичните, литоложките, хидрологките, педологките и растителните условия в търсене на основания за връзка с темата на дисертацията. Налага се и ще поискаме коментар на обвързаността между написаното в 57 стр. че, „...се очертават най-общо три вертикални почвени пояса...“ и фиг. 2.5. Геологкият и геоморфологкият ландшафтообразуващи фактори са използвани за определянето род ландшафти, климатичният за таксона тип, почвите за отделяне вид ландшафти, характеристиката на растителността за подтип, а класовете земно покритие и земеползване за допълненията от автора подвид ландшафти в избраната класификационна система. Относно другите два допълнени от автора единици - подклас и подрод ландшафти имам само един въпрос: „Предпланинско-хълмистите ландшафти само около западната граница на изследваната територия ли са развити?“

В III и IV глави, по същество са представени резултатите от изследването. Са и основа за формулиране препоръки от наша страна и още поводи за защита от докторанта:

1. Използваният термин „ландшафти с природозащитна стойност“ взаимстван ли е?
2. Каква е степента на Вашата удовлетвореност от използването оценката фрагментираността на ландшафтите за изясняване оценката съвременното състояние на ландшафтите?
3. Как обобщавате крайните резултати от сравняването ландшафтното разнообразие в Южен Пирин с това на Българската част от Славянка?
4. Имате ли наблюдения за фрагментираността на горските местообитания?
5. Съществува ли специфика във фрагментираността на горката и дървесно-храстовата растителност в двете планини?
6. Предвиждате ли резултатите от предстоящите анализи на преби от Южен Пирин да променят установената вече от Вас „съпоставимост и сходство в съдържанието на изследваните микроелементи между Славянка и упоменатите планини“ в текста на дисертацията?

Въпреки възприеманите за забележки въпроси, представеният дисертационен труд убедително анонсира начеваща научна кариера на географ Атанас Китев.

Приемам формулираните четири приноса не само с практико-приложната им стойност. Насочвам вниманието върху трудността в разграничаването на теоретични от научно-приложни приноси в регионално изследване.

Във връзка с дисертационния труд са представени три научни публикации, две от тях самостоятелни, които представляват съществени авторски позиции, намерили отражение и в структурата на дисертационния труд. Изпълнен е изискуемият минимум за публикации, отговарящи на изискванията за придобиване на образователната и научна степен “доктор”

по темата на дисертационния труд. Успешно е завършил специализираните курсове „Въведение в ГИС и работа с DrGIS“, „Приложение на статистически методи в географските изследвания“ „Анализ на промените на ландшафтите и използване на данни от дистанционните изследвания и ГИС“ „Въведение в бесплатните и свободни географски информационни системи, Въведение в Quantum GIS“ „Умения за презентиране“ от Център за обучение към БАН. Участвал е в седем научни проекта.

Авторефератът отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд. Представеният дисертационен труд ни убеждава, че Атанас Китев:

- притежава способности и умения за извършване на самостоятелно научно изследване;
- успешно комбинира използването на ландшафтен подход с прилагането на ГИС-поквани за осъществяване приложимостта на методиката в ГИС среда;
- умеет да осмисля обработените графични и статистически данни и картографирателни, извършва актуализация с качествено нов пространствен анализ.

Въз основа на усвоените и приложени от докторанта различни методи на изследване, създадените тринаесет тематични карти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение в НИГГ - БАН, което ми дава основание да го оцена **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на докторант Атанас Валериев Китев, Бакалавър по Регионално развитие и политика и Магистър по Физическа география и ландшафтознание, образователната и научна степен **“доктор”** по научната специалност Физическа география и ландшафтознание

Дата: ... 21.06.2017 г.....

София

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО: .....

(доц. д-р Ал. Сарафов)